

**Siuntio
Sjundea**

**Sjundea kommuns jämställdhets- och
likabehandlingsplan i
småbarnspedagogiken,
förskoleundervisningen och den
grundläggande utbildningen 2024–2027**

Bakgrund

Denna plan fungerar som grund för arbetet med att främja jämställdhet och likabehandling i Sjundeås småbarnspedagogik, förskoleundervisning och grundläggande utbildning. Jämställdhets- och likabehandlingsplanen i småbarnspedagogiken, förskoleundervisningen och den grundläggande utbildningen uppdateras med minst tre års mellanrum. Sjundeå kommuns föregående jämställdhets- och likabehandlingsplan i förskoleundervisning och grundläggande utbildning är från 2020 och har verkat som grund då man utvärderar genomförandet och resultaten av de åtgärder som ingick i den tidigare planen.

Denna plan kompletteras av Sjundeå kommuns plan för jämställdhet och likabehandling (FGE 17.9.2018 § 180 Bilaga 3), småbarnspedagogikens enhetsspecifika jämställdhets- och likabehandlingsplaner, förskoleundervisningens och den grundläggande utbildningens läroplaner samt elevvårdsplanen för förskoleundervisningen och den grundläggande utbildningen. I planen förbinder man sig till att främja jämställdhet och likabehandling samt förebygga diskriminering i all verksamhet.

Lagstiftning gällande jämställdhet och likabehandling

Syftet med lagen om jämställdhet mellan kvinnor och män är att förebygga diskriminering på grund av kön och främja jämställdheten mellan kvinnor och män samt att i detta syfte förbättra kvinnans ställning särskilt i arbetslivet. Lagen syftar också till att förebygga diskriminering på grund av könsidentitet eller könsuttryck. (Lag om jämställdhet mellan kvinnor och män 1 §)

Enligt lagen ska de som tillhandahåller utbildning eller undervisning se till att flickor och pojkar samt kvinnor och män har lika möjlighet till utbildning och avancemang inom yrket samt att undervisningen, forskningen och läromedlen stöder syftet med denna lag. Vid utbildning och undervisning ska jämställdhet främjas med hänsyn till barnens ålder och mognad. (Lag om jämställdhet mellan kvinnor och män 5 §)

De som tillhandahåller utbildning eller undervisning ska på ett målinriktat och planmässigt sätt förebygga diskriminering på grund av könsidentitet eller könsuttryck. (Lag om jämställdhet mellan kvinnor och män 6 §)

Jämlikhet breddar begreppet jämställdhet. I 6 § i grundlagen avser man med jämlikhet jämlik behandling av alla medborgare, allas jämlikhet inför lagen och att ingen får utan godtagbart skäl särbehandlas på grund av någon orsak som gäller hens person. (Grundlag 6 §)

Diskrimineringslagen (8 §) förbjuder diskriminering på grund av ålder, ursprung, nationalitet, språk, religion, övertygelse, åsikt, politisk verksamhet, fackföreningsverksamhet,

familjeförhållanden, hälsotillstånd, funktionsnedsättning, sexuell läggning eller någon annan omständighet som gäller den enskilde som person.

Syftet med diskrimineringslagen är att främja likabehandling och förebygga diskriminering samt att effektivisera rättssäkerheten för den som utsatts för diskriminering. (Diskrimineringslag 1 §) Enligt diskrimineringslagen är diskriminering exempelvis:

- *Direkt diskriminering*, där någon behandlas på ett ofördelaktigare sätt än andra med stöd av den förbjudna diskrimineringsgrunden (10 §).
- *Indirekt diskriminering*, där till synes opartiskt förfaringsätt, uppgift eller verksamhetsätt ställer en annan eller andra i en svagare ställning än andra (13 §).
- *Trakasseri*, där en persons människovärde kränks på förbjudna diskrimineringsgrunder genom att skapa en stämning som är hotfull, fientlig, förnedrande, förödmjukande eller aggressiv (14 §).
- *Vägra rimliga anpassningar*, där utbildningsanordnaren vägrar göra ändamålsenliga rimliga anpassningar för att göra det möjligt för personer med funktionsnedsättning att få utbildning på lika villkor (15 §).
- *Instruktion eller befallning att diskriminera*, där exempelvis en lärare ger tips till elever att låta bli att leka med någon som representerar en viss grupp (8 §)

Sådan positiv och proportionerlig särbehandling som syftar till att främja faktisk likabehandling eller att förhindra eller undanröja olägenheter som beror på diskriminering är inte diskriminering. (Diskrimineringslag 9 §)

Enligt diskrimineringslagen (6 §) ska utbildningsanordnare bedöma hur likabehandling uppnås i deras verksamhet, vidta åtgärder som behövs för att främja likabehandling och se till att varje läroanstalt har en plan för de åtgärder som behövs för att främja likabehandling.

Sjundeå kommuns arbete med jämställdhet och likabehandling i förskoleundervisning och grundläggande utbildning

I småbarnspedagogiken, förskoleundervisningen samt den grundläggande utbildningen ska man bedöma hur jämställdhet och likabehandling förverkligats. Det planmässiga arbetet som främjar jämlikheten och likabehandling som siktar på att utveckla verksamheten görs i samarbete med personalen samt barn och unga. Eleverna ska delta i det planmässiga arbetet med beaktande av ålder och utvecklingsnivå. Utbildningsanordnarens skyldighet är att utreda hur eleverna upplever att jämlikhet och likabehandling förverkligats i den egna skolan.

Motsatsen till jämlikhet är ojämlikhet och ojämlik behandling är diskriminering. Likadan behandling garanterar dock inte alltid att likabehandling förverkligas, eftersom människans egenskaper och möjligheter är olika. Att främja likabehandling förutsätter att ojämlikhet baserad på diskriminering avlägsnas. Diskriminering är då en person eller en grupp behandlas på annat sätt än andra på basis av någon egenskap utan att det för behandlingen finns godkänt berättigande.

Diskriminering kan vara avsiktlig eller oavsiktlig. Det kan vara planmässig och övervägt eller kan vara på grund av sätt eller praxis som man inte fäst uppmärksamhet vid. Man kan exempelvis vara van vid att prata eller agera på sätt som sårar, förminskar eller utesluter andra.

Många förfaringssätt och strukturer kan upprätthålla och producera ojämlikhet. Därför ska småbarnspedagogikens, förskoleundervisningens och den grundläggande utbildningens alla förfaringssätt, verksamhetssätt och läromaterial bedömas ut jämställdhets- och likabehandlingssynvinkel.

Målet med planeringen av jämställdhets- och likabehandlingsarbetet är att identifiera diskriminering, ingripa i det samt bedöma likabehandlingskonsekvensernas verksamhet och praxis, förverkliga åtgärder som främjar likabehandling och öka deltagandet.

Denna plan kompletteras varje läsår i enhets-/verksamhetsplatsspecifika verksamhetsplaner och bedöms i verksamhetsberättelser.

Anvisningar för att utarbeta enhets-/verksamhetsplatsspecifika planer för Sjundeås småbarnspedagogiks, förskoleundervisnings och grundläggande utbildnings jämlikhets- och likabehandlingsplaner.

